

קוֹנְטָרַס

בֵּית אֲמוּנָה

יְדַבֵּר וַיְגַלֶּה אֶת אֲמַתּוֹת מְצִיאֹתָיו יִתְפָּרֵךְ וְאֲמוּנָתוֹ הַפְּשׁוּטָה,
הַמְּסוּרָה לְנוּ מְדוּר דוֹר, וְאֲשֶׁרֵי הַמְּחַזֵּק עֲצָמוֹ וְעוֹמֵד בְּכָל
הַנְּסִיווֹת וּמֵאֲמִין בּוֹ יִתְפָּרֵךְ בְּתַמִּימוֹת וּבַפְּשִׁיטוֹת גְּמוּר,
וּמִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ נֶעַם עֲרֻכּוֹת יְדִידוֹת זֵיו הָאֲמוּנָה
הַקְּדוּשָׁה בּוֹ יִתְפָּרֵךְ.

★

בְּנוֹי וּמִסְדַּר עַל-פִּי דְבָרֵי
רַבְּנֵי הַקְּדוּשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹרֵר הַגְּנוּז וְהַצֶּפּוֹן,
בּוֹצִינָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנֵנוּ
רַבֵּי נַחֲמָן מְבַרְסֶלֶב, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ.

וְעַל-פִּי דְבָרֵי תַלְמִידוֹ, מוֹרְנוּ
הַגְּאוֹן הַקְּדוּשׁ, אֹרֵר נַפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רִז לֹא אָנִיס לִיה
רַבֵּי נֶתָן מְבַרְסֶלֶב, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ,
וּמְשַׁלֵּב בְּפִסּוּקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים, וּמֵאֲמָרֵי
חֻכְמֵינוּ, הַקְּדוּשִׁים זְכוּרָנָם לְבִרְכָה,
מְגַמְרָא וּמְדַרְשִׁים וְזֶהר הַקְּדוּשׁ

★

הוֹכָא לְדַפּוּס
עַל-יְדֵי חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב
עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹכֵב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר: כְּשֶׁאָדָם
מִכְנִיס אֶת עַצְמוֹ בְּאֵלֵקוּתוֹ
יִתְבַּרֵךְ, וְתַמִּיד מְצִיר בְּדַעְתּוֹ
אֵיךְ שֶׁהוּא יִתְבַּרֵךְ נִמְצָא אֹתוֹ,
עִמּוֹ וְאֶצְלוֹ וּמִסָּבִיב, אֲזַי כָּל
חַיֵּיו כֶּבֶד חַיִּים אַחֲרֵיהֶם, וְכֹל
הַלֵּךְ מִחֲשֻׁבְתּוֹ הוֹלֵךְ כֶּבֶד בְּאִפְּן
אַחֵר לְגַמְרֵי, וְאָדָם כֹּזֵה נִקְרָא:
"עוֹלָם הַבַּא אִיד" (יְהוּדִי
מִהָעוֹלָם הַבַּא).

(אמרי מוהרא"ש, חלק א', סימן רעט)

קונטרס

בית אמונה

א

צריך שתדע, אהובי אחי, כי הנסיון הכי גדול
קדם ביאת משיח צדקנו יהיה גדל אחיזת והתפשטות
הקלפות בעולם על ידי הכפירות והאפיקורסות,
כאשר בפרוש גלה לנו רבנו, זכרוננו לברכה, ואמר
פעם אחת לאחד: אנלה לה סוד, שיהיה אפיקורסות
גדול בעולם, כי מלמעלה יבוא אפיקורסות בעולם
בשביל הבחירה והנסיון, ויפתחו ארבות השמים
ויתנו כחות להמחקרים והכופרים והלכלרים
הטמאים, שימלאו את העולם עם כפירות

ואפיקורסות. ואמר: אוי! איך יוכלו לעמד אנשים מועטים נגד כל העולם כלו, כי יהיו נסיונות גדולים לעמד באמונה פשוטה. ואמר: אף-על-פי שאינו מועיל כלל מה שהוא מספר זאת, שיהיה אפיקורסות בעולם ושצריכים להתחזק עצמו באמונה, כי אף-על-פי שהוא אומר זאת, אף-על-פי-כן מתגברת האפיקורסות והבלבולים, כי הלא גם דניאל וכיוצא הודיעו מקדם, שקדם שיבוא משיח, יתבררו ויתלבנו ויצרפו רבים, והרשיעו רשעים וגו' (דניאל י"ב) ואם-כן, מאחר שהודיע מקדם, שזה יהיה הנסיון קדם ביאת משיח, שיתבררו ויתלבנו ויצרפו רבים באמונה, ומי שיזכה לעמד בנסיון וישאר קיים באמונתו — אשרי לו, ויזכה לכל טוב המעתד לבוא לנו במהרה בימינו, אשר נבאו עליהם כל נביאינו וחכמינו מקדם, ואם-כן, היה ראוי, שכל אחד ישפיל ויחוס על עצמו לשאר קיים חזק באמונתו, ולא יהיה לו עוד שום נסיון וצרוף כלל, מאחר שפבר הודיעו זאת מקדם, אף-על-פי-כן יהיה נסיון גדול, ורבים ירשיעו, כמו שכתוב (שם): והרשיעו רשעים; אך אף-על-פי-כן אני מודיע זאת מקדם בשביל אותן מעט הכשרים, שיתחזקו עצמן באמונתן, וכדאי יהיה

להם מלחמות גדולות בדעתן. למען יהיה להם
למשיב נפש והתחזקות והתאמצות יותר. כשיראו
שפבר דברו מזה מקדם.

ב.

עקר האמונה היא בתמימות ובפשיטות. בלי
שום חכמות כלל. רק לידע בידיעה ברורה ומחלטת.
שאין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל. והכל לכל
עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך ממש. ושום דבר
ושום ענין אינו נעשה מעצמו, ואין שום מקרה וטבע
כלל. כי בכל תנועה ותנועה, שם אלופו של עולם
ממש. וכל מה שיכניס את עצמו באמונה פשוטה זו,
יותר יקבל על עצמו על מלכות שמים לידע ולהודיע
ולהודע. כי הוא יתברך מלך. ומלכותו בכל משלה,
והמלוכה שיכת רק להשם יתברך. ובלעדיו יתברך
אין לנו שום מלוכה וממשלה כלל. ואל יפנס, אהובי
אחי. בדעתך איזה מציאות וישות של כחי ועצם ידי
עשה לי את החיל הזה, לחשב, כי יש לנו איזה
מציאות של מלכות וממשלה. כי בלעדיו יתברך אין
לנו כלום. וכל זמן שלא בא והתגלה מלך המשיח.

אשר הוא יגלה ויפרסם את אמתת מציאותו יתברך
 לכל באי עולם. אין לנו שום רשות וכח לקחת איזה
 בחינת מלכות וממשלה בידינו כלל, ומכל-שפן וכל-
 שפן כשרחמנא לצלן. המלכות והממשלה היא פנגדו
 יתברך, זה מראה לדעת עין בעין, אשר זהו מלכות
 הרשעה, והכל בשביל הבחירה והנסיון, כדי לסמא
 את העינים, עד שיכנס באדם איזה מחשבה והרהור
 נגד האמונה, חס ושלום, פאלו בכחנו וכידינו וכו',
 וכאלו יש איזה מציאות של טבע וכו', ובאמת מי
 שמסתכל בעין אמת, רואה ומתבונן ומביט ומשפיל,
 פי הכל אחיות עינים וכו', והכל מצד הקלפות
 והסטרא-אחרא לכסות את אמתת מציאותו יתברך;
 ועל-כן עלינו לשבר ולבטל את המחשבה והרעיון
 של איזה מציאות של מלכות וממשלה קדם ביאת
 והתגלות מלך המשיח, ועלינו לקבל על עצמנו רק
 על מלכותו יתברך בתמימות ובפשטות גמור.

ג.

אחי אחי! אל תמשיך על עצמך שום יראה
 ושום ממשלה ושום על מבשר-ודם, רק ראה לבטל

את כל ישותך וגאותך, ותכניע את עצמך אליו יתברך
 בלב אמת, בלב תמים, וכל הפא עליך, תקבל בסבר
 פנים יפות ובלב רחב, ותדע, כי הכל בהשגחתו
 יתברך הפּרטי־פּרטי, כי בלעדיו יתברך לא ירים
 איש את ידו ואת רגלו, וזהו עקר שלמות האמונה
 הקדושה — למסר את עצמו לגמרי אליו יתברך
 ולברח מכל מיני פחדים ויראות חיצוניות, הפאים
 מבני־אדם, כי בלעדי רשותו יתברך לא יוכלו לעשות
 לך לא טוב ולא רע, וכל מה שתכניס בדעתך אמונה
 ברורה ומזככת הזו, כמו־כן תכלל יותר ויותר בו
 יתברך, ותמשיך על עצמך על מלכותו יתברך
 וממשלתו, כי ממשלתו בכל, ולב מלך ושרים ביד
 ה', ובלי רשותו לא יגיע אליך שום רע או טוב, ועל־
 כן הזהר והשמר, בני ואחי, ממלכות דסטרא־אחרא,
 שהוא איזה מחשבה רקה או פניה או הרהור רע, חס
 ושלום, כאלו יש איזה מציאות של מלכות וממשלה
 בלא רשותו יתברך, ומכל־שכן שאסור לנו לעשות
 ולקח איזה מלכות וממשלה בדינו, ונחשב כאלו
 בדינו תלוי איזה גבורה או איזה הצלחה, כי כל זה
 נכנס בגדר כפירות ואפיקורסות, כי האמונה האמתית
 הוא רק למסר את עצמנו לגמרי אליו יתברך ולידע,

כי אין בלעדיו יתברך כלל, ואין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם מכריזין מלמעלה (חלין ו'). ואין אדם נוגע במה שמוכן לחברו, ואין מלכות נוגעת במלכות חברתה אפלו כמלא נימא (יומא ל"ח), ואפלו צפרא קלילא מבלעדיו יתברך, אינה מתצדא (ירושלמי שביעית), ואפלו ריש גרגותא מן שמיא מוקמינן ליה (ברכות נ"ח), ובידיעות אלו תזכה להכלל לגמרי בו יתברך, ולא תרצה אחר מבלעדי רצונו יתברך.

ד.

אחי היקר! כשכלל חכמות העולם, שהם חכמות חיצוניות, כל מיני קשיות, ספקות ובלבולים והרהורים להרהר אחריו יתברך — מתגברים עליך, עקר העצה הוא לבטל את עצמך לגמרי אליו יתברך וכאשר אמר רבנו, זכרונו לברכה: ביותר מועיל השנה לבחינת אמונה; הינו כשבאים עליך כל מיני ספקות ובלבולים, ראה להניח עצמך לישן, ואז בשעת שנה, הנשמה באה בתוך האמונה הקדושה, וכן בשעה שאי אפשר לישן, עקר העצה — לסלק

אֶת דַּעְתוֹ וְחַכְמָתוֹ לְגַמְרֵי. כְּאִלּוּ אֵין לוֹ שׁוּם דַּעַת
 וְשׁוֹכַל כָּלֵל. רַק בַּעַר אֲנָכִי מֵאִישׁ, וְלֹא בֵינֵת אָדָם לִי,
 וְלֹהֲאָמִין בּוֹ יִתְבַרֵךְ בְּפִשְׁיטוֹת וּבְחַמִּימוֹת גְּמוּרָה, בְּלִי
 שׁוּם חַכְמוֹת וְהַשְׁפָּלוֹת כָּלֵל, וְלֹא יִנִּיחַ אֶצְלוֹ שׁוּם
 חֲקִירוֹת וְקִשְׁיוֹת כָּלֵל, רַק לְהַכְנִיֵס אֶת עַצְמוֹ בְּאִמוּנַת
 אֱמֶן, לִידַע וְלֹהֲדִיעַ, כִּי אֵין שׁוּם טַבַּע וּמִקְרָה כָּלֵל,
 וְאִפְלוּ מֵה שֶׁנַּעֲשֶׂה מִבְּעַל-בְּחִירָה, הַכֹּל מִיָּדוֹ יִתְבַרֵךְ,
 וְלֹא בְּרֹא אֶת כָּל הַהִסְתָּרוֹת וְהַנְּסִיווֹת וְהַכְּפוּיִים,
 שֶׁמִּסְתִּירִים וּמְנַסִּים וּמְכַסִּים אֶת אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ
 יִתְבַרֵךְ אֲלֵא בְּשִׁבְלֵךְ, כְּדִי לְנִסּוֹתָךְ וּלְנִסּוֹת אֶת לְבַבְךָ
 וּלְרֹאוֹת אֵל מִי תַפְנֶה בְּשַׁעַת צָרָה, אִם אֵל הַקִּיא
 צוֹאָה, שֶׁהֵם כָּלֵל הַסְּפָקוֹת וְהַבְּלִבוּלִים וְהַחֲקִירוֹת שֶׁל
 הַכֹּל, שֶׁנַּעֲשֶׂה עִכְשׁוֹ בְּעוֹלָם, עַד שֶׁנִּדְמָה לְכֹל אֶחָד
 מֵה שֶׁנִּדְמָה, אוֹ לְהַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ עֲרֻבוֹת נְעִימוֹת
 יְדִידוֹת זִיו חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַרֵךְ, וּכְבָר אָמַר פַּעַם
 אַחַת רַבְּנוּ, זְכָרוֹנוֹ לְבִרְכָה, לְאַחַד, שֶׁהָיָה לוֹ בְּלִבוּלֵי
 אִמוּנָה; הֵלֵא כָּל הַתְּהוּוֹת מַעֲשֵׂה-בְּרֵאשִׁית הָיָה רַק
 בְּשִׁבְלֵי שְׁצַפָּה הַשֵּׁם יִתְבַרֵךְ, שֶׁיְהִיוּ אֲנָשִׁים, שֶׁיְהִיוּ
 לָהֶם יְסוּרִים בְּעִנְיַן הָאִמוּנָה הַקְּדוּשָׁה מַחֲמַת
 הַבְּלִבוּלִים וְהַכְּפִירוֹת, הַעוֹלִים עַל מַחֲשַׁבְתָּם, רַחֲמָנָא
 לְצַלֵּן, וְהֵם יִתְגַבְּרוּ נֶגֶד אֱלֹהֵי הַמַּחֲשָׁבוֹת וְיִתְחַזְּקוּ

בְּאִמוּנָה, וְרַק בְּשִׂכִיל זֶה בָּרָא הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל
 מַעֲשֵׂה הַבְּרָאשִׁית. וְעַל-כֵּן, אַחֵי אַחֵי, חֹזֵק וְאִמָּץ מְאֹד
 בְּאִמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ!

ה.

צָרִיף שְׂתַדַּע, אַחֵי הַיָּקָר, כִּי זֶה מֵה שֶׁנִּכְנַס בְּךָ
 תְּמִיד סִפְקוֹת וְהִרְהוּרִים רָעִים וּבִלְבוּלֵי אִמוּנָה, וְאַתָּה
 מִהֲרֵהר אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ, חֵס וְשְׁלוֹם, עַד שְׁלִפְעָמִים
 עוֹלָה בְּמַחֲשַׁבְתְּךָ אֵיזָה עֵיוֹן וּמַחֲשֶׁבֶה טְמֵאָה, כְּאִלוֹ
 יֵשׁ אֵיזָה מְצִיאֹת מַלְכוּת וּמִמְשָׁלָה בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרַךְ,
 וּכְאִלוֹ מָסְרוּ אֶת הָעוֹלָם בְּיַד בְּשֵׁר־וֹדֵם, אֲשֶׁר מִזֶּה
 נִתְהַוָּה הַקְּלָפָה הַקָּשָׁה וְחִזְקָה שֶׁל כַּחֵי וְעֵצִים יְדֵי עֲשֵׂה
 לִי אֵת הַחִיל הַזֶּה: צָרִיף שְׂתַדַּע, כִּי מַחֲשָׁבוֹת כְּאִלוֹ
 בָּאִים רַק מִחֲטָאֵיךָ הַרְבִּים, וּבְכִפְרֹט אִם אַתָּה יוֹדֵעַ,
 שֶׁקְּלָלָתְךָ אֶת בְּרִיתְךָ אֶפְלוֹ פְּעַם אַחַת, כְּבָר נִלְקָה
 מִחֶךְ, וְחִמָּנָא לְצִלָּן, וּמְכַל-שֶׁפָּן כְּמוֹ שְׂמֻצוֹי עֲכָשׁוּ,
 שֶׁבְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, אֵין מִי שִׁיְהִיָּה נָקִי מִטְּמֵאֹת פָּגָם
 הַבְּרִית, עַד שֶׁיֵּשׁ שְׁנִכְשָׁלוֹ בְּכָל מִינֵי חֲטָאִים וְעוֹנוֹת
 וּפְשָׁעִים רַבִּים וּמִגְנִים מְאֹד מְאֹד, בְּכָל מִינֵי פְּגָמֵי
 הַבְּרִית, אֲשֶׁר מִשָּׁם נִמְשָׁךְ כָּל אֵלוֹ הַסִּפְקוֹת

והבלבולים והקשיות להקשות עליו יתברך. ושיהיה בו איזה מחשבה ורעיון נגדו יתברך. כי כל חטא ועוון עושה פרוד בינך לבינו יתברך. כמו שכתוב (ישעיה ג"ט): כי אם עונתיכם היו מבדלים בינכם לבין אלהיכם וחטאתיכם הסתירו פנים מפני וגו'. ואמר רבנו, זכרונו לברכה (ספר המדות, אות אמונה, סימן כ"ב): הפשע של אדם מכניס כפירה לאדם, ועל-כן כל אלו המחשבות והספקות והרהורים רעים עליו יתברך, צריך שתדע, שבאים רק מחמת קלקול מחך בפגמי הברית, ועל-כן כשאתה רואה, שהם מתגברים עליך, עליך רק לשוב אליו יתברך בלב אמת, בלב טהור, וכן לברח מכל מיני חברים, שפגמו בברית, ומכל-שכן מכופרים ואפיקורסים, אשר הם מלכלכים בכל מיני פגמי הברית, כי בודאי ימשיכו אותך אל דעתם הרעה והמשפשת, ותאבד, חס ושלום, לנצח; על-כן הזהר והשמר, אהובי אחי, מכל רעה, באפן שיהיה לך רק מחשבות קדושות וטהורות באמונה פשוטה בו יתברך.

ו.

צריך שתדע, אהובי אחי, כי עקר הנסיון בזה העולם הוא לעמד ולהשאר באמונה פשוטה בו יתברך, כי כפי הפרורים והנסיונות והמרירות וההרפתקאות, שעוברים על כל אדם בכל יום ויום מתחדש, בנקל לו לפל כרגע בשאל תחתית ומתחתיו, רחמנא לצלן, ולהשאר בנוקבא דתהומא רבה; על-כן העקר — לחזק את עצמו באמונה פשוטה בו יתברך, וצריך להכניס בדעתו תמיד אמתת מציאותו יתברך, ואיך שאין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך ממש; ועל-כן בכל יום, כשנתעורר משנתו, הדבר הראשון צריך להתחיל לחשב ממנו יתברך, ולחלק היטב בדעתו, כי הוא יתברך מחיה ומקים ומהוה את כל הבריאה, ואיך שהוא יתברך, כביכול, צמצם עצמו מאין סוף עד אין תכלית, והחזיר לו נשמתו, ובאפן הזה ימשך עליו קדשה על-כל היום, עד שיזכה אחר-כך להרגיש ולהבין את אורו יתברך בפרטי פרטיות, איך שמצמצם את עצמו, כביכול, בכל מחשבה, דבור ומעשה, לעוררו ולקרבו ולהמשיכו אליו יתברך

(עין לקוטי-מות"ר"ן. חלק א'. סימן נ"ד). ועל-פן מה טוב
 ומה נעים מאד להשליך עצמו על השם יתברך
 ולסמך עליו. ותכף ומיד כשמתעורר משנתו וקא
 היום. טוב ונכון למסר את עצמו אליו יתברך. ויקשר
 וישלב את עצמו אליו יתברך. ויאמר. שמוסר את כל
 היום שלו וכל גופו וכל מה שיארע עמו וכל
 מחשבתו. דבורו ומעשיו — אליו יתברך. ואז אין לו
 קבר לדאג כלל איך שעובר עליו היום ומה קרה עמו.
 מאחר שמסר את היום ואת עצמו לגמרי אליו יתברך
 (עין שיחות-ה"ר"ן. סימן ב'). ודבר זה מחזק ומאמץ את
 האמונה הקדושה בו יתברך. וממשיך עליו ערכות
 נעימות זיו ידידות האמונה האמתית בו יתברך.

.ז

בכל יום מאיר וזורח אורו יתברך בתוספת אור
 זיו וחיות. ואשרי מי שרץ אחריו יתברך ומחפש
 אותו יתברך בכל יום ויום מחדש; וכפי היגיעה
 והחפוש והרדיפה אחריו יתברך. כמובן זוכה
 להמשיך על עצמו בכל יום ויום מחדש ערכות
 נעימות זיו אורו יתברך. וצריך שתדע. כי את אור

הזריחה. שמאיר וזורח לו. אי אפשר לספר לאחר
כלל, כי על זה אמרו בזהר הקדוש (בראשית ק"ג): כל
חד לפום מה דמשער בלביה. ומרב אור וחיות
ותשוקה שמרגישים, אם מכניסים את עצמו באור
האמונה הקדושה, אי אפשר לספר דבר זה אפלו
לעצמו, כפי ההשתנות שמשתנה הידיעה בכל רגע
ורגע ממש (עין שיחות הר"ן. סימן א'). ומכל־שכן וכל־
שכן בכל יום ויום וכו'. ועל־כן אשרי ואשרי המכניס
את עצמו באמונה פשוטה בו יתברך, ולידע בידיעה
ברורה ומזככת, שלא ימצא שום פעלה קטנה או
גדולה, שיהיה מקרה וטבע, חס ושלום, אלא הכל
בהשגחת המאציל העליון, המשגיח על כל פרט
ופרט מפרטי העולם; וכידיעה ואמונה זו יתרחב לבו
ודעתו לסבל על כל מה שעובר עליו בפרטי פרטיות,
וישמח מאד מאד בתקף קטנותו ודחקותו, כי תכף
ומיד יתברר לו, אשר מלך עליון עומד עליו ושומר
אותו ומיסרו ביסורים למען יתמרק ויזדכך מעוונותיו
המרבים, באפן שיוכל להיות נעשה כלי לקבל שפע
אור וחיות זיו שכינת עזו יתברך, כי המאמין באמונה
פשוטה בהשגחה פרטת, ויודע ברור בכל עת ורגע,
אשר כל מארעותיו הם ממנו יתברך בהשגחה נפלאה

— דָּבָר גְּדוּל וְדָבָר קִטָּן — הַכֹּל הוּא בְּדִין צֶדֶק
 מִרְחֲמֵי הַמַּרְבִּים, עַל-יְדֵי-זֶה יִתְרַחֵב לְבוֹ וְדַעְתּוֹ.
 וַיִּזְכֶּה לְהִתְחַדֵּשׁ וּלְהִתְחַזֵּק בְּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ
 בְּכָל יוֹם וְיוֹם מִחֻדָּשׁ וְכֵן בְּכָל רִגַע וְרִגַע מִחֻדָּשׁ.
 אֲשֶׁרֵי שֶׁמִּחַפֵּשׂ אוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ בְּכָל יוֹם וּבְכָל רִגַע
 וְרִגַע.

ח.

צְרִיף לְמַסֵּר אֶת עֲצָמוֹ לְגִמְרֵי אֱלֹוֵי יִתְבַּרֵּךְ בְּכָל
 יוֹם וְיוֹם מִחֻדָּשׁ, הֵינּוּ תַכְף וּמִיד כְּשֶׁקָּם בְּבֹקֶר, יִזְכִּיר
 אֶת עֲצָמוֹ מִמָּנוֹ יִתְבַּרֵּךְ, כִּי דִיְקָא כְּשֶׁקָּם מִשְׁנָתוֹ, אִז
 נִתְחַדֵּשׁ הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה בְּתוֹסֶפֶת קְדוּשָׁה וְדַעַת, כְּמוֹ
 שֶׁכְּתוּב: חֻדָּשִׁים לְבָקָרִים רַבָּה אֱמוּנָתְךָ — בְּבֹקֶר
 נִתְחַדֵּשׁ אֱמוּנָה רַבָּה וּגְדוּלָה; וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרֵי וְאֲשֶׁרֵי
 הַמִּחְדָּשׁ אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל בֹּקֶר מִחֻדָּשׁ בְּאֱמוּנָה
 הַקְּדוּשָׁה, וְחוֹזֵר עַל זֶה הַרְבֵּה מְאֹד, לִידַע שְׂאִין שׁוֹם
 מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבַּרֵּךְ כָּלֵל, וְכֹל הָעוֹלָם כְּלוֹ —
 דּוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר — הֵם עֲצָם עֲצָמֵי חַיּוֹת
 אֲלֵקוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ מִמֶּשׁ, אֵךְ נִתְלַבֵּשׂ עֲצָמוֹ, כְּבִיכּוֹל,
 בְּלִבּוֹשׁ הַזֶּה, וְעַלֵּנוֹ לְחַפְּשׁוֹ כֹּל הַיּוֹם כְּלוֹ וְלִמְצֹא

אותו יתברך במחשבה, דבור ומעשה שלנו של כל היום הזה מה שעובר עלינו ברוחניות ובגשמיות, בכלליות ובפרטיות — נמצא שם את אמתת מציאותו יתברך, ונטה אזנינו אל קול הפנימי — רוחניות חיות אלקותו יתברך ממש, הקורא אלינו ומלמד אותנו פדת מה לעשות ואיך להתנהג, כי הוא יתברך מצמצם עצמו מאין סוף ועד אין תכלית בכל יום ויום, בכל שעה ושעה ובכל רגע ורגע, להאיר לנו, ועל-כן בזה צריך להיות כל עבודתנו קבועה — להדביק עצמנו בו יתברך בכל יום ויום מחדש.

ט.

כשאדם מכניס את עצמו באמונה פשוטה בו יתברך, ויודע ועד, אשר אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והוא בטל ומבטל לגמרי לגמרי בעיני עצמו, אינו אחוז מעצמו שום דבר, רק תמיד מרגיש את אמתת מציאותו יתברך — ארם כזה מתחדש עצמו בכל עת ורגע, וכל תנועה ותנועה שלו דבוקה ואחודה בו יתברך, ומפל-שפן שכל דבור שלו הוא בהארות נעם זיו אורו יתברך, ויש להדבור שלו כח

להמשיך את לב השומעים דבריו אליו יתברך. כי מי שזוכה, שכבודו נעשה אין לנגד כבודו יתברך. אזי זוכה לדבור המאיר, שכל דבוריו יוצאים מפיו ברחן של אמת ובדבקות וישוב-הדעת גדול. אשרי מי שזוכה להיות בטל ומבטל בו יתברך, ואזי ירגיש טעם אחר בחייו. עולמה תראה בחייו, אשרי לה ואשרי חלקה!

י.

אחי היקר! צריך שתחקק היטב בדעתך אמונתו יתברך, ואיך שאין בלעדיו יתברך כלל, וכל מה שתכניס בעצמך אמונה פשוטה זו יותר, כמו-כן יזדכך מחך ודעתך, ותנפה לבטח רק בו יתברך, ולא ביד בשר-ודם, כי עליך לדעת, אשר שום בריה לא יכול לגע בך לטוב או לרע, חס ושלוש, בלעדיו יתברך, כי כלם רק שליחים ממנו יתברך; ועל-פני תכף ומיד כשרק עובר עליך משהו, ראה לברח עד המפה אותך, שהוא השם יתברך בעצמו, וראה לפרש את כל שיחתך וכל מה שעובר עליך אליו יתברך, ותספר לפניו יתברך את כל לבך וכל מה שעובר

עליך בפרטי פרטיות, וכזה תמשיך על עצמך ערכות נעימות זיו אור יקרת חיות אלהותו יתברך, וכל מה שתברח יותר אליו יתברך, יותר ימשך עליך אורו יתברך, ולא תתפעל משום בריה שפעולם, פי המאמין, שהוא יתברך לבדו נמצא, ואין נמצא זולתו — הוא יזכה למחין מישבין ומזכבין ולא יפתד משום בריה, וכלבד, אהובי אחי, שיהיה תמיד כלב אמת וברוח חפצה, ותרצה תמיד רק להכלל בו יתברך — אז עולמך תראה בחייו.

.יא

צריך שתדע, אהובי אחי, כי ביותר מועיל טבילת מקנה לזכות לאמונה ברורה ומזככת בו יתברך, כי באמת איש הישראלי הוא חלק אלקי ממש, אך מרב שקלפות בעולם העשיה מסבבים אותו מאד מאד, עד שנסתר ממנו לגמרי אלקותו, שאינו מרגיש את השם יתברך, ומכל-שכן וכל-שכן כשחס ושלום, חטא ופגם אפלו פגם אחד בחייו, שכבר נסתר ונגעלם ממנו גלוי אמתת מציאותו יתברך, ומכל-שכן וכל-שכן כשהרבה לחטא ולפשע

ימים ושנים, חס ושלום, חס ושלום, שאז בודהאי
 נעלם ונסתר ממנו אורו יתברך בהסתרה שבתוך
 הסתרה, עד שקשה וכבד לו להשיג את אגפתי
 מציאותו יתברך, אבל תכף ומיד כשירד וטובל
 במקנה, והוא תחת המים, ומכּוּן, שהפל לפל אין סוף
 ברך הוא, ואינו יכול עכשו לנשף שום אור, וכל
 חיותו מקבל רק ממנו יתברך — אחי אחי! באותו
 רגע שמכּוּן זאת תחת המים — הורג ומבטל ממנו
 אלפים ורבבות קלפות והסתרות וחסכות, מסגרי,
 דלתים ובריח שסבבוהו הקלפות, ויוצא בן-חורין
 ממש: חרות ממלאך-המנות, חרות מהמיתה, חרות
 מהקלפות; וזוכה, שיאיר עליו אורו יתברך בגלוי
 נורא ונפלא מאד מאד, ועל-פּוֹן, אהובי אחי, חזק
 ואמץ להיות רגיל בטבילת מקנה, ובפרטיות כשיש
 לך בלבולי אמונה וספקות והרהורים אחריו יתברך,
 חס ושלום, עקר עצתך — להיות רגיל בטבילת
 מקנה תמיד.

י.ב.

צריך שתחקק היטב היטב בדעתך ולבך, כי כל

הירידות והקטנות והנפילות וההשליכות, שאתה יורד
 ונופל ונשלף וכו' — הוא רק מחמת חסרון אמונה
 בו יתברך. כי אם היית מתחזק באמונה פשוטה, אשר
 אין בלעדיו יתברך כלל, ואפלו במקומך, שאתה מנח
 שם בכליוף מעשיך, גם שם יכולים למצא אותו
 יתברך — אז לעולם לא היית נופל כל-כך בדעתך.
 ולא היית מתיאש, כי באמת אין שום מציאות
 בלעדיו יתברך כלל, ובכל תנועה ותנועה ובכל הסתר
 ומכסה — שם אלופו של עולם; ומה שאתה אינך
 מרגיש זאת, הוא מרב יאוש, כי מהכפירות שנכנס
 בך, נדמה לך, שבמקומך אין אלקותו, ובאמת צעק
 דוד המלך (תהלים קל"ט): פליאה דעת ממני, נשגבה,
 לא אוכל לה — אני מתפלא מאד, ואיני מבין, איך
 שיך לאדם לומר, שהוא רחוק ממנו יתברך; הלא
 אנה אלך מרוחק, ואנה מפניך אברח? אם אסק
 שמים — שם אתה, ואציעה שאול — הנני: אשא
 כנפי שחר, אשכנה באחרית ים — גם שם ירך תנחני
 ותאחזני ימינך; ואמר אף חשך ישופני, ולילה אור
 בעדני — גם חשך לא יחשיך ממני ולילה פיוס יאיר
 — פחשיכה כאורה! ועל-כן צריך שתחזור בפסוקים
 אלו, ואז תראה, כי הכל דמיון גדול, וכל אלו

ההסגרות והיאוש הם רק מחמת חסרון האמונה. כי
בברור וזכוּת האמונה, שתזכה למצא אותו יתברך,
לעולם לא תפל בדעתך, ומכל־שכן שלא תתרחק
ממנו יתברך כלל.

יג.

אפלו מעמקי עמקים, מהשואל תחמית ומתחתי
— יכולים לצאת על־ידי תקף האמונה הקרושה, כי
אמונה היא מדת המלכות הלית לה מגרמה כלום.
כִּי־אם מה שמקבלת מהספירות העליונות, כמז־כן
עקר ירדת ונפילת האדם בדעתו; וכן עקר השלכתו
בעמקי עמקים וכו', כי נדמה לו מרב חטאתיו
ועוונותיו ופשעיו, שאבד כבר הכל, ואין לו שום
חיות וטוב, מאחר שנשלה ברע ותשף כזה, שמנח
שם, ומזה בא, שמתיאש עצמו לגמרי, מאחר שרואה
ומרגיש בעצמו, שהוא ריק וחסר לגמרי מכל הקדשה
והרוחניות וכו', אבל כשיזכה להתישב: הלא גם
מדת המלכות, אין לה בעצמה שום דבר, רק מה
שמקבלת ממה שלמעלה הימנו, על־ידי־זה יזכה גם־
כן לחזר ולהחיות את עצמו בכל מיני אפנים: הלא

סוף כל סוף הוא חי וקיים והולך ונושף אור וכי' —
 נמצא שבוודאי עדין הוא יתברך מאיר בי חיות. ועל-
 כן איך שיף איזה יאוש. להתיאש ממנו יתברך. או.
 חס ושלום. להתרחק ממנו יתברך? ! ולכן העקר הוא
 אמונה — להכניס בעצמו תמיד אמונה פשוטה.
 שהוא מדת המלכות. ואף שרואה ומרגיש. שהוא
 חסר וריק מכל. יזכיר את עצמו: הלא גם האמונה
 הקדושה היא כלי דעת ושכל. כי במקום שיש דעת
 ושכל — לא שיף אמונה. כי אמונה היא רק במקום
 שאין הדעת והשכל משיג. ועל-כן גם אצלו אף
 שמרגיש את עצמו חסר וריק מכל דבר טוב וקדושה.
 עליו לדעת. כי אין יודעים כלל. והוא יתברך מחיה
 ומהיה ומקים אותו. אף שאינו יכול להבין ולדעת
 זאת בשכלו. ועל-כן דיקא על-ידי אמונה פשוטה בו
 יתברך יכולים לחזר אליו יתברך מכל ירידותיו
 וקטנותו וחסכותו וכי'. שנשלף לשם על-ידי
 עוונותיו וחסותיו ופשעיו המרבים.

יד

מי שמכניס את עצמו אל תוך האמונה הקדושה.

הרי זה מתחדש בכל עת ורגע ממש, כי כמו שהוא
 יתברך מתחדש, כביכול, בכל רגע ודקה, כי כל
 העולמות משתנים בכל תנועה ודקה, ומכל־שפן בכל
 שעה ומכל־שפן וכל־שפן בכל יום ויום — כמו־כן
 מי שמכניס את עצמו בתוך האמונה הקדושה ונכלל
 בו יתברך, אזי זוכה גם הוא להתחדש בכל פעם,
 ועל־כן עקר הירידות והנפילות, שיש להאדם, שנופל
 בכל פעם בדעתו, הוא רק מחמת חסרון האמונה,
 שנדמה לו, אשר במקומו אין אלקותו יתברך, ומזה
 בא שנופל ביאוש ועצבון ודכאון, כי הכל נתישן
 אצלו, רחמנא לצלן, ועל־כן העקר הוא אמונה
 פשוטה, להאמין בו יתברך בתמימות ובפשטות
 גמור, שהוא יתברך מלא כל הארץ כבודו, והוא
 ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין, אין שום מציאות
 בלעדיו יתברך כלל, ומחדש בטובו בכל יום "תמיד"
 מעשה בראשית, וכל מה שייכניס ידיעה זו בלבו
 ודעתו, כמו־כן יזכה גם־כן להתחדש, ויהיה תמיד
 שמח וכלב טוב, וידיעה זו היא עקר גדול בחיים, כי
 רב רפם של העולם, שנתרחקים ממנו יתברך, הוא
 רק בשביל שנדמה להם, כאלו עזב ה' את הארץ
 (יחזקאל ח'), וכאלו הכל נתישן וכו', וכל זה בא

מחמת חסרון אמונה, אבל תכף ומיד כשזוכה להכניס בדעתו אמתת מציאותו יתברך, ורואה ומבין ומרגיש, איך שהוא יתברך מחיה ומתהוה ומקים את כל הבריאה בלה, והכל נתחדש בכל רגע ורגע, כמו האדם, שמוציא רוח ומכניס רוח בכל נשימה ונשימה, כמו-כן הקדוש-ברוך-הוא נושף, בכיכול, אורו יתברך בעולם, על-ידי-זה יזכה להתחדש בכל פעם, ותמיד יהיה בשמחה ובשלות הנפש; אשרי הזוכה להגיע אל ידיעה זו!

טו.

צריך שתדע, אהובי אחי, כי בדבר ה' נברא כל העולם כלו, שזהו כלל העשרה מאמרות, שבהם נברא העולם, ודבורו יתברך מחיה ומתהוה ומקים את העולם, כמו שכתוב (תהלים קי"ט): לעולם ה' דברך נצב בשמים; כי דבורו יתברך, שדבר ואמר: יהי רקיע — עדין עומד ומחיה ומחזיק את השמים, וכן בכל פרטי פרטי הבריאה, יש בו מאמרו ודבורו יתברך, שמחיה ומתהוה ומקים את זה הדבר; ועל-כן העקר — לשמר מאד מאד על דבורו, ויקשר את

עצמו אל האלקות. שיש בתוך הבריאה. וכל מה שייכניס את עצמו יותר בתוך האלקות. המחיה ומחיה את הבריאה. יותר יזכה לשמר את דבורי פיו. כי יתגלה לו. כי הכל לכל — אלקות גמור. ואפלו דבורי פיו זה הוא קול השכינה. אך מחמת שרב העולם רחוקים מידעה והתגלות הזו. ועל-כן מפקידים את דבורם. וזה נקרא גלות השכינה. ועקר עבודתנו — לעלות ולהגביה את השכינה. שהוא הדבור. מהגלות. ועל-כן אשרי הזוכה לדבר תמיד רק דבורי אמונה והשגחה פרטית. ומגלה ומפרסם אמתת מציאותו יתברך לכל בריה. ובוה בעצמו נתקן כל הבריאה כלה.

טז.

זכר. אהובי אחי. מה שעובר עליך בכל יום ויום בפרטי פרטיות בגוף ובנפש ובממון — ומדוע לא תתישב בדעתך. כי הכל הם רק סבובים ממנו יתברך. שרוצה שתחזור אליו. ועל-כן מסבב עמך בסבובים כאלו. פן ואולי תזכה להזכיר את עצמך בו יתברך. ולבסוף לא די שאינך חוזר אליו יתברך. אלא גם

נכנס בך שכחה, ואתה שוכח לגמרי מהמסבב כל
 הסבות, ולא עוד אלא שגם נכנס בך כל מיני ספקות
 וקשיות ועקמומיות עליו יתברך, וכזה אתה מסתבך
 בסבוכים אחרים, ועל-כן כלך מכל ההבל והדמיונות,
 ראה לחזור אליו יתברך, כי אין להאדם שום בית-
 מנוס לברח מפגעי הזמן, רק אצלו יתברך, ועל-כן
 ראה להכניס היטב היטב בדעתך ובמחך אמתת
 מציאותו יתברך, ואיך שהוא יתברך מחיה ומנהה
 ומקים את כל הבריאה, והרגל עצמך לדבר עמו
 יתברך בלשון שאתה רגיל בה, ותספר לפניו יתברך
 את כל לבך וכל מה שמעיק לך בפרטי פרטיות,
 ותהיה רגיל בדבר זה מאד, כי אמונה ותפלה הולכים
 יחד, כי המאמין, שהוא יתברך נמצא, ואין בלעדיו
 נמצא — אזי תמיד ידבר עמו יתברך, ויספר לפניו
 את כל לבו, כאשר ידבר איש עם רעהו, וכל מה
 שמכניס את עצמו בדבר זה, יותר יחזק אמונתו ויותר
 תזכה לצאת ממה שעובר עליך בכל יום ויום בגוף
 ונפש ובממון, ותזכה להמשיך על עצמך ערכות
 נעימות ידידות זיו חיות אלקותו יתברך.

יז.

כְּשֵׁרוּאָהּ הָאָדָם. שְׂדַעְתּוֹ מִבְּלָבָל. וְאִינוּ בְּשִׁלְמוֹת.
 וְאִינוּ יָכוֹל לִידַע וּלְהַבִּין. שֶׁהֶפֶל בְּהַשְׁגָּחָה מֵהַשֵּׁם
 יִתְבָּרֵךְ לְבַד. עֵקֶר הָעֵצָה — לְהַשְׁלִיךְ שְׂכָלוֹ לְגַמְרֵי
 וּלְחֹזֵק אֶת עֲצָמוֹ בְּאִמּוֹנָה לְבַד. לְהֶאֱמִין שֶׁהֶפֶל
 בְּהַשְׁגָּחָה פְּרֻטִית. וְאִין שׁוֹם טֹבֵעַ כָּלֵל. כִּי בְּאִמַת עֵקֶר
 אֹר יוֹם הוּא הַתְּגָלוֹת אִמַתַת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ. שֶׁהוּא
 יִתְבָּרֵךְ מְנַהֵיג אֶת עוֹלָמוֹ בְּהַשְׁגָּחָה לְבַד. וְאִין שׁוֹם
 טֹבֵעַ כָּלֵל. וְזֶהוּ צְרִיף לְהִיּוֹת רְאִיָּה חוּשִׁית שֶׁל כָּל
 יִשְׂרָאֵל. שִׁירָאָה בְּעֵינֵי שְׂכָלוֹ אֶת אִמַתַת מְצִיאֹתוֹ
 יִתְבָּרֵךְ. כְּמוֹ שְׂרׁוּאִים אֹר יוֹם בְּחוּשׁ: וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ
 נִקְרָא אֹר. כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים כ"ז): ה' אֹרֵי וַיִּשְׁעֵי.
 וּכְתִיב (שֵׁם קי"ח): אֵל ה' וַיֵּאֶר לָנוּ: הִינּוּ כְּשִׁידוּעִים
 בִּידִיעָה חוּשִׁית. שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ מְנַהֵיג אֶת עוֹלָמוֹ
 בְּהַשְׁגָּחָה לְבַד. זֶה עֵקֶר הָאֹר. כִּי עֵקֶר הָאֹר הוּא רַק
 הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ. שְׂמַאִיר לָנוּ. אֲבָל כְּשֶׁנֶּחֱשֵׁף לְהָאָדָם, חֵס
 וְשָׁלוֹם. שָׂאֵז הוּא בְּחִינַת לִילָה. שְׂאִינוּ רוֹאֵה בְּחוּשׁ
 אֶת הָאֹר — אִז עָלְיוֹ לְחֹזֵק אֶת עֲצָמוֹ בְּאִמּוֹנָה
 פְּשוּטָה. שֶׁהִיא בְּחִינַת שְׁנָה: בְּשַׁעַת שְׁנָה הַנִּשְׁמָה
 נִכְנָסַת אֶל תוֹךְ הָאִמּוֹנָה (עֵינִי לְקוּטֵי-מִוְהָרֵן. חֶלֶק א').

סימן ל"ה) כמו עכשו בגלות. שנדמה ללילה. אזי אנו צריכין תמיד להתחזק באמונה לבד, מאחר שאין אנו זוכים לגלוי האור, גלוי הדעת בשלמות, לידע באמת, שהכל בהשגחה, ועל-כן צריכים לסלק דעתו דיקא ולסמך על אמונה לבד, וכמו שכתוב (תהלים צ"ב): ואמונתך בלילות; כי בלילה, בשעה שנחשף להאדם ידיעה חושית, עליו להתחזק באמונה פשוטה, שהיא בחינת לילה, ולא יחקר שום חקירות עליו יתברך.

יח.

ענין האמונה הקדושה — להאמין בתמימות ובפשיטות גמור, שהכל לכל אלקות גמור הוא. זהו תכלית כל הבריאה, כי באמת ברא השם יתברך את האדם על הארץ כדי שיזכה להפירו יתברך, כי זה היתה פונתו יתברך בבריאת כל העולמות עד עולם הזה, וגם כאן העולם מלא פסויים והסתרות, קשיות וספקות וכו', ונקרא עולם, לשון העלם, כי נעלם אלקותו יתברך, והאדם זוכה על-ידי עבודתו בקיום תורה ומצוות ובתפלתו אליו יתברך לגלות את

ההעלם וההסתר והפסוי, וזוכה לחבר וליחיד את כל
 העולמות כלם יחד אליו יתברך. וזהו היתה מדרגת
 חנוך, אשר נאמר בו (בראשית ה'): ויתהלך חנוך את
 האלקים ואיננו, פי לקח אתו אלקים. ומובא
 בספרים: אלקי"ם עולה מספר הטב"ע, הינו פי זה
 היתה מדרגת חנוך, שקשר הכל, הינו את כל
 הבריאה, כל הטב"ע, אל האין, בחינת ואיננו, פי
 מרב דבקותו בו יתברך קשר ושלכ הכל אליו יתברך.
 וזה שאמרו חכמינו, זכרונם לברכה (הובא במדרש
 תלפיות): חנוך תופר מנעלים היה, ועל כל תפירה
 אמר: ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד; פי ייחד
 וקשר ושלכ את כל עניני עולם הזה אליו יתברך
 וגלה, שגם בזה העולם יש אלקותו יתברך רק
 בהעלם וההסתר; ועל-כן מי שזוכה לבוא לידי גלוי
 אמונה כזו, אשר אין בלעדיו יתברך כלל, ואפלו
 הגשמיות היא רוחניות, האדם הזה שאוחז בזה, הוא
 דיקא משלים פגנת הבריאה, ונעשה כדגמת חנוך;
 אשרי לו.

יט.

מי שזוכה להאמין בו יתברך, אזי חייו חיים
 טובים ונעימים, כי כל מה שיעבר עליו — בורח
 אליו יתברך, ויודע, שהכל משגח בהשגחה נפלאה
 ממנו יתברך, ואז אינו מתירא ומתפחד משום דבר
 שבְעוֹלָם, והוא מוכן בכל עת ורגע למסור נפשו אליו
 יתברך, כי באמת אי אפשר לבוא לשום מדרגה של
 גלוי אלקותו אם לא שהאדם מוכן ומזמן למסור את
 נפשו בכל עת ורגע אליו יתברך, כי הוא יתברך הוא
 רוחני, וגשם אי אפשר לו להשיג ולתפס דבר רוחני,
 אם לא שימסר את נפשו על קדוש השם, שאז
 ממילא נתבטל הגשמיות ממנו, ואז, כשנופל ממנו
 גופו הגשמי, ממילא נתגלה אליו הרוחני, ואשר אין
 ערף אליה כלל.

כ.

עקר השלמות, שצריך האדם לזכות אל זה בזה
 העולם, הוא מדרגת הדבקות בו יתברך, הינו שיזכה
 לבוא לגלוי אלקות במדרגה גבוהה כזו, עד שלא

יראה ולא ירגיש משום דבר. רק אמתת מציאותו
 יתברך. ויזכה להכניס את עצמו כל־כף בידיעה זו.
 עד שלא יהיה לפני מראה עיניו רק אמתת מציאותו
 יתברך. ותמיד יסתכל רק עליו יתברך. הינו שלא
 יהיה לו שום מחשבה אחרת. רק עצם עצמיות חיות
 אלקותו יתברך. המחיה ומהיה את כל הבריאה, וזהו
 עקר השלמות לזכות לזה. וכל זמן שאין האדם בא
 אל מדרגת גלוי אלקות כזה. עדיין רחוק הוא
 מהדבקות האמתית. כי אמונה היא היא הדבקות. כי
 בזה שנתגלה לו אמתת מציאותו יתברך באמונה
 ברורה. ותמיד זוכר את זה במח מחשבתו. ורואה את
 זה בעיניו. ומרגיש את זה בכל נשימה ונשימה —
 זהו עקר הדבקות בו יתברך. אשר מאד מאד הזהירנו
 על זה השם יתברך בעצמו לאהבה וליראה אותו
 יתברך ולדבקה בו. כי בזה שהאדם מאמין בו יתברך
 באמונה ברורה ומחלטת, ממילא נדבק בו יתברך
 כמו עם דבק ממש. וכן אוהב אותו ומתירא ממנו.
 ועל־כן העקר הוא האמונה הקדושה. וכל מה שיוזכה
 יותר להכניס את עצמו בזה. יותר יזכה להדבק עצמו
 בו יתברך; אשרי לו.

כא.

ביותר תלוי מדת האמונה בדבורי פיו, כמו שכתוב (תהלים פ"ט): אודיע אמונתך בפי, הינו לכלי לדבר כל העולה על רוחו, אשר דבר זה עוקר את האדם לגמרי ממנו יתברך, כי המאמין באמונה פשוטה, אשר אין שום מצאות בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא — אז ישמר מאד מאד את דבורי פיו, ולא ידבר כל העולה על רוחו, חס ושלום. ואמר רבנו, זכרוננו לברכה (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן מ"ד): על-ידי שמדברין האמונה בפה — זהו בעצמו אמונה, וגם על-ידי-זה פאים לאמונה, ומחמת זה צריך לזהר מאד מדבורים של כפירות ואפיקורסות, אף-על-פי שאינו אומרם מלבו, הינו שהוא בעצמו מאמין, ואינו כופר, חס ושלום, רק שהוא חוזר ואומר דברי אפיקורסות, ששמע בשם אחרים, שהם אפיקורסים, והוא מתלוצץ מהם — אף-על-פי-כן גם מזה צריך לזהר מאד, כי הדבור הזה של כפירה מזיק מאד לאמונה, גם הוא אסור גמור, כי על השם יתברך אסור לומר דברי הלצות אפלו בדרך שחוק, עין שם, ועל-כן ראה לשמר מאד

מאד את דבורי פיך. והרגל עצמך לדבר רק דבורי
אמונה והשגחה פרטית. אשר בזה תמשיך ותכניס את
מדת האמונה בתוך העולם.

כב.

צריך שתחזק את עצמך. אהובי אחי. בכל מיני
אפנים שבעולם. כי אין זה שום עצה כלל לפל
בדעתו. ועקר ההתחזקות לשאר קים וחזק במעמדו
ומצבו. ולא להתפעל מפגעי ומקרי הזמן
וההרפתקאות. שעוברים עליך בכל יום ויום. הוא רק
על-ידי תקף האמונה בו יתברך. כי כשתזכה להכניס
את עצמך בתוך האמונה הקדושה. לידע כי אין שום
טבע ומקרה כלל. ואין שום דבר נעשה מעצמו. רק
על כל סבה יש לה מסבב. ובכל מקרה יש שליחות
מסבת כל הסבות והמשלח כל השליחות — אז
בידיעות אלו תוכל לעבר על הכל. פי העקר למה
האדם נשבר מרובי צרותיו והרפתקאותיו ומרירותיו
שעובר עליו בכל יום ויום. הוא רק על-ידי קצר
הדעת. שאינו מכניס בדעתו אמונתו ואחדותו יתברך.
שבוה הוא כורת את עצמו ממנו יתברך. כי מי
שמכניס את עצמו בתוך האמונה פשוטה בו יתברך.

ויודע בידיעה ברורה, כי הכל משגח בהשגחה
 נפלאה ממנו יתברך — אזי לעולם לא ישבר ולעולם
 לא יפל בדעתו כלל. ועל-כן אל תהיה בטלן. וחזר
 לך אליו יתברך. תדע, כי הוא יתברך מנהיג את
 עולמו, ועל-כן טוב יותר לחזר אליו יתברך מאשר
 יחפש אחר עצות אחרות, אשר בודאי לא יועילו כלל
 מלהנצל מפגעי ומקרי הזמן. להתחבאות אצלו
 יתברך. זהו בודאי מקום בטוח ושמור, ועל-כן ראה
 להתחבאות רק אצלו יתברך, ותהיה רגיל לדבר תמיד
 עמו יתברך. אשר זה יקשר וידביק אותך אליו
 יתברך.

כג.

אחי היקר! עליך לדעת, כי אי אפשר להנצל
 מפגעי ומקרי הזמן, רק כשזוכים לברח אליו יתברך.
 הינו שירגיל את עצמו ליחד לו מקום מיחד, שאין
 שם בני-אדם, ויפרש שיחתו אליו יתברך. כאשר
 ידבר איש עם רעהו, וירבה לדבר עמו יתברך בפרטי
 פרטיות, וכל מה שיתמיד בזה יותר, ימשיך על עצמו
 ערבות נעימות זיו חיות אלקותו יתברך, כי באמת

אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, אף אי אפשר לתפס ולהכניס את זה במחשבה, פיאם על-ידי רבוי תפלה ובקשה, שיהיה רגיל לדבר עמו יתברך; וכל מה שמדבר אליו יתברך, יותר מתחזק אמונתו, כי בזה שאדם מדבר אליו יתברך, נחקק בדעתו אמתת מציאותו יתברך, וכל מה שחוקק יותר בדעתו, שהוא יתברך נמצא אתו, עמו ואצלו — יותר מדבר עמו, כי זה תלוי בזה, הינו תפלה ואמונה; על-כן מי שמתמיד בדבור עמו יתברך, כמו-כן זוכה, שיאיר בו יותר אמונתו בו יתברך, ומאיר עליו אור נורא ונפלא מאד מאד; וכפי שמאיר לו ידיעה ואמונה זו, אשר אין בלעדיו יתברך כלל, כמו-כן נצל מצרותיו ומתקוותיו וממיריותיו, שעוברים עליו, ועל-כן, אהובי אחי, הרגל את עצמך לדבר עמו יתברך, וכל מה שעובר עליך, ראה לספר לפניו יתברך בתמימות ובפשטות גמור; ואף שכל הענין נראה עכשו בעיני המונעם כשטות, חס ושלום, צריך שתדע, שזה רק מסכת הפפירות והאפיקורסות, שירדה לעולם, כי באמת המאמין בו יתברך, שהוא יתברך מלא כל הארץ כבודו, והוא ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין — אזי לעולם יהיה מדבר עמו יתברך בלשון שרגיל

כה: ומחמת שאין להאדם אמונה ברורה ומזככת כזו. על-כן הוא מתרשל עצמו מתפלה. ועל-כן עובר עליו מה שעובר פגעי ומקרי הזמן. אשרי המציית את רבנו, וזכרונו לכרכה, ומדבר עמו יתברך בכל יום ויום. ואז יצליח תמיד דרכו, וינצל מפל צרה וצוקה; אשרי לו.

כד.

צריך לחקק בדעתו כל-כף אמתת מציאותו יתברך. עד שלא יהיה אצלו שום מחשבה אחרת מבלעדי אמתת מציאותו יתברך, וידע בידיעה ברורה ומחלטת, כי הכל לכל אלקות גמור הוא, ואז דיקא יזכה לחיות חיים מישביכ, חיים של נחת, חיים של בטחון הנעימות, כי כל זמן שהאדם מספק, חס ושלום, ואין האמונה הקדושה חזקה אצלו — אזי עולה על דעתו כל מיני מחשבות ובלבולים וספקות ופחדים, פן ואולי, שיכולים להזיק לו או לקפח אותו; אבל הפאמין האמתי, אשר מכבד ומזכך אצלו האמונה, יודע, כי אין שום דבר גדול ודבר קטן, שלא יהיה משגח מהאין-סוף, ברוף הוא, בעצמו.

ועל-פן עובר על הכל. ואינו מתפחד משום בריה
שבעולם, ועושה גבורות נוראות, וכל חזיו הם
שרשרת אחת של דבקות בו יתברך.

כה.

צריך שתדע, אהובי אחי היקר, כי עקר השלמות
הוא רק מי שזוכה להכניס בדעתו אמתת מציאותו
יתברך, ובכל ענינו ובכל מצבו הוא ממשיך את השם
יתברך אצלו, ואז אדם כזה אינו מתפעל משום בריה,
ואינו מטעה את עצמו כלל, כי באמת עליך לדעת, כי
כל הדבקות בו יתברך, האדם מספן מאד מאד, כי
שוא תשועת אדם, ואין לבטח בשום בשר-ודם,
כאשר אמר הנביא (ירמיה י"ז): ארור הגבר, אשר
יבטח באדם, ושם בשר זרעו, ומן ה' יסור לבו; ואף
שידמה לה, שיש לה איזה ידיד וחבר טוב, עליך
לדעת: בלי הדבקות בו יתברך הכל ו שקר,
וחבל לבטח על בשר-ודם, כי לא יוכל לעזור לה כלל,
וכל אחד לטובת עצמו הוא דורש, מה שאין כן
כשאדם מכניס בדעתו אמתת מציאותו יתברך, אז
אינו מפחד משום בריה שבעולם, אדרבה; מוצא

אותו יתברך אצל כל אחד ואחד, ואינו בוטח בהאדם עצמו, רק בו יתברך, ויודע שהכל שלוחים ממנו יתברך; מה שאין כן כשמפריד את האדם ממנו יתברך, והוא בוטח באדם, ואחר-כך יש לו אכזבות מהאדם, הוא נשבר לגמרי, והוא שרוי בעצבון ודפאון פנימי, איך יעשה לו חברו הטוב, הקרוב ללבו עולה פזו, ועל-כן יותר טוב להכניס בדעתך רק אמתת מציאותו יתברך, ולא לבטח על שום אדם, כי אינו יכול לעזור ולהושיע לך כלל, כי הוא רק בשר-ודם כמוך, העקר — הרגל עצמך לברח תמיד רק אליו יתברך, ותראה נסים וישועות תמיד.

כו.

כל אדם צריך להשתדל ולהכין עצמו להכניס בלבו האמונה הקדושה בו יתברך בכל יום ויום מחדש ממש, כי זהו עקר ויסוד וכלל כל התורה כלה, כמו שכתוב (תהלים קי"ט): כל מצותיך אמונה, ורבנו, זכרוננו לברכה, אמר (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ה'), שצריכין לפשפש את עצמו ולחפש בעצמו איך אוחזין בהאמונה הקדושה, כי כל אדם באיזה

מדרגה שהוא, אפלו בדיוטא התחתונה, יכול להרגיש בלבו אלקותו יתברך מחדש, אם יטה אזנו ולבבו היטב למה שמוציא מפיו. וזה מה שאמרו חכמינו, זכרונם לברכה (ברכות י"ג): שמע — בכל לשון שאתה שומע, שהם כלל השבעים לשונות של השבעים אמות, שבהם נאחזים כל התארות והמדות רעות, בידוע, הינו בכל לשון מלשונות הגויים שאתה שומע, גם משם תשמע את האמונה הקדושה, וכמו שכתוב (תהלים צ"ו): ספרו בגוים את כבודו; כי גם בלשונות העמים תמצא את אלקותו יתברך, כי באמת כל עניני חל ומחשבות חיצוניות ותארות רעות והרהורים מגנים, שעוברים על האדם — כלם הם בחינת לשונות העכו"ם, כי משם הם נמשכין, ואף-על-פי-כן הזהירונו חכמינו, זכרונם לברכה, שבכל לשון שאתה שומע, שתשמע משם אלקותו יתברך וזה שמע — בכל לשון שאתה שומע, הינו שבכל לשון מלשונות העמים שאתה שומע, הינו בתוך כלליות התארות והמדות רעות ועסקי חל, תשמע משם אמונתו ואחדותו יתברך, ולכל תפל בדעתך כלל, ומשם תחזר אליו יתברך ותדע, שאלופו של עולם

מתחבא בכל מקום. נמצא, ששני הפרושים, שדרךש חכמינו, זכרונם לברכה, על תבת שמע, שניהם עולים בקנה אחד, פי דרשו לענין שצריכין להשמיע לאזניו וכו'. שמע — השמע לאזניך מה שאתה מוציא מפיה, וגם דרשו לענין שמתר לומר קריאת-שמע בכל לשון וכו'. שמע — בכל לשון שאתה שומע, ושניהם עולים בקנה אחד, הינו שמע השמע לאזניך, מה שאתה מוציא מפיה, ושתטה אזניך ולבך היטב בכל יום למה שאתה מוציא מפיה, ויהיה בעיניך כחדש, ואז תוכל לשמע אמונתו ואלקותו יתברך מכל לשונות העפוזים. שמע — בכל לשון שאתה שומע, כי ה' ער — הנה לא ינום ולא יישן — ואף-על-פי שעובר על האדם מה שעובר, באשר יודע בנפשו, אף-על-פי-כן השם יתברך עושה את שלו בחסדו הגדול והנפלא, כמו שכתוב (תהלים קל"ו): לעושה נפלאות גדולות לבדו, כי לעולם חסדו; והוא מחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה-בראשית, ומאיר לעולם כלו בכבודו בכל יום מחדש התגלות אלקותו. ועל-כן בכל מה שעובר על האדם צריך להזכיר את עצמו בכל עת בו יתברך, ולהזכיר את עצמו, שהוא איש ישראלי ומאמין באלקים חיים ומלך עולם, ואז

דִּיקָא לעולם לא יפל בְּדַעְתּוֹ, כִּי תְּמִיד יִזְכֶּה לְדַבֵּק אֶת
עַצְמוֹ בּוֹ יִתְבַרֵּךְ בְּדַבְּקוֹת אַמֶּת.

כז.

הַחַיִּים מְלֵאִים נְסִיווֹנוֹת וּמְרִירוֹת לְכָל אֶחָד וְאֶחָד
כְּפִי בְּחִינָתוֹ וּמְדַרְגָּתוֹ וּמַצְבוֹ הַפְּרָטִי, וְאִי אֶפְשָׁר
לְהַנְצִיל מִזֶּה וּלְצַאת וּלְעֵבֵר אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה בְּשָׁלוֹם,
כִּי־אִם עַל־יְדֵי תַקְוָה הָאֱמוּנָה בּוֹ יִתְבַרֵּךְ, כִּי בְּאַמֶּת
עֵקֶר הַנְּסִיווֹנוֹת וְהַמְרִירוֹת הוּא רַק פְּשָׁאָדָם עוֹקֵר אֶת
עַצְמוֹ, חֵס וְשָׁלוֹם, מִמֶּנּוּ יִתְבַרֵּךְ, כִּי הַמְּאֲמִין הָאֱמֵתִי,
הַיּוֹדֵעַ וְעַד, אֲשֶׁר אֵין בְּלַעְדָּיו יִתְבַרֵּךְ כָּלֵל, וְאֵין שׁוֹם
מִקְרָה וְטָבַע כָּלֵל, וְדָבָר גְּדוֹל וְדָבָר קָטָן — הַכֹּל
מִתְנַהֵג בְּהַשְׁגַּחַת הַמְּאֲצִיל הָעֲלִיּוֹן — אָדָם כְּזֶה, אֲשֶׁר
אוֹחֵז בְּאֱמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת כְּזוֹ — הוּא יַעֲבֹר עַל
כָּל הַנְּסִיווֹנוֹת וְעַל כָּל הַמְרִירוֹת, שָׂרָק בָּאִים וְעוֹכְרִים
בְּחַיֵּי הָאָדָם יוֹם יוֹם, וְעַל־כֵּן הָעֵקֶר רַק לִהְיוֹת חֲזָק
בְּאֱמוּנָה פְּשוּטָה, לִידַע כִּי אֵין בְּלַעְדָּיו יִתְבַרֵּךְ כָּלֵל,
וְכֹל מֵה שֶׁיִּכְנִיס אֶת עַצְמוֹ בְּאֱמוּנָה הַזֹּאת, יִזְכֶּה לְזַכּוּף
הַמַּחֲיִין יוֹתֵר, וְיַעֲבֹר עַל הַכֹּל, וְלֹא עוֹד אֶלָּא שְׂגָם מֵה
שֶׁעוֹכֵר עָלָיו, יִמְצָא שֵׁם אֶת אֱמֶתֶת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַרֵּךְ.

כח.

עקר שלמות ברור וזכוף האמונה הקדושה זוכים
 דיקא על-ידי בטול ישותו לגמרי, כי כל זמן שיש
 להאדם איזה רצון או איזה ישות מפלעדי רצונו
 יתברך, עדין רחוק הוא מהאמונה האמתית, כי עקר
 שלמות האמונה הוא הדבקות בו יתברך עד פלות
 הנפש ממש, ואז דיקא טועם טעם אור עולם הבא
 בעולם הזה, ויכול להרגיש ולהבין את אמתת
 מציאותו יתברך, המחיה והמהנה את כל הבריאה
 כלה, ואין בלעדיו יתברך כלל, וכל מה שמכניס את
 עצמו יותר אל תוך האמונה והדבקות בו יתברך,
 נתרחבין לו המחין חוכה לראות מראות אלקים, שם
 הוי"ה מאירה לפני עיניו, אש שחורה על-גבי אש
 לבנה, כל אחד כפי בחינתו ומדרגתו: שם הוי"ה
 פשוט, שם הוי"ה במלואין ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן —
 כל אחד כפי קדשתו וטהרתו וזכוכו; העקר לשמר
 את עצמו מאיזה ישות ורצון אחר מפלעדי רצונו
 יתברך, כי עקר עליית המלכות עד אין סוף, הינו מדת
 האמונה עד פתח רעוא ורעוין הוא רק על-ידי בטול
 רצונו וישותו לגמרי, ולא ירצה רצון אחר מפלעדי

רצונו יתברך (עין לקוטי-מורה"ן. חלק א', סימן קע"ז), כי צריך האדם לבטל רצונו לגמרי נגד רצון השם יתברך. שלא יהיה לו שום רצון אחר, רק כמו שרוצה השם יתברך. הן שיהיה לו ממון ובנים, הן לאו, חס ושלום, והן כל שאר הרצונות — לא ירצה שום רצון אחר, רק כמו שרוצה השם יתברך; וכל מה שיבטל את רצונו אל רצונו יתברך, כמו־כן יזכה שיאיר לו אור הדבקות בהארה ובזיו נפלאה בפשמש בצהרים.

כט.

כל מה שיכניס בעצמו את אמתת מציאותו יתברך, ויתברר אצלו האמונה הקדושה, כמו־כן יזכה לשמר על הזמן היקר, כי בדרך־כלל מי שנפל מהאמונה הקדושה, ונתקרר מההתלהבות אליו יתברך — הוא מבלה את הזמן היקר בהכל ובריק, ואינו זוכה אפילו להרגיש איך הזמן פורח לו, וחבל על כל רגע ודקה שהולך לאבוד, ולעולם ועד כבר לא יחזר אליו; מה שאין כן מי שחזק באמונה הקדושה, ותמיד חושב ממנו יתברך, ודבוק בו

יתברך, ומסתכל תמיד על ריחניות חיות אלקותו
 יתברך, המחיה ומהנה את כל הבריאה כלה —
 דומם, צומח, חי, מדבר — ושומע את קולו יתברך
 — אדם כזה שומר מאד מאד על זמנו היקר או
 שמתבודד ומדבר עמו יתברך, מאחר שמרגישו
 יתברך, ויודע, שהכל לכל אלקות גמור הוא, ואין
 בלעדיו יתברך כלל, ובכל תנועה ותנועה, שם אלופו
 של עולם; או שלומד תורה הקדושה, שהוא שכלו
 ודעתו יתברך; או מקים את המצוות, שהם רצונו
 יתברך; או שמדבר עם בני-אדם דבורי אמונה
 והשגחה פרטית; בטל אינו הולך, בטל אינו יושב
 — נכל זה תלוי כפי התפשטות האמונה אצלו.
 והצדיקים דבקים כל-כף אליו יתברך, עד שאצלם
 אינו הולך לאבוד אפלו רגע אחת, ותמיד מיחדים
 יחודים קדושים; אשריהם ואשרי חלקם.

ל.

כל זמן שנדמה לאדם, שיש לו איזה חבר או
 איזה אדם שיכול לעזר לו, עדין רחוק הוא מהאמונה
 הקדושה, כי באמת פשיראה האדם ויתישב היטב

היטב, יבין וישפיל, שאין לו שום בריה שיכול לעזר לו, כי כל עניניו הוא רק בידו יתברך, וכל מה שיחקק ידיעה זו היטב היטב ברעתו, כמו־כן ימשך עליו אור וזיו וחיות, ויזכה למחין חדשים תמיד, מה שאין כן עקר המרירות והחשך והדפאון והעצבות והמחין דקטנות נמשך לאדם רק כשחס ושלום, שוכח ממנו יתברך, ובוטח בבני־אדם, שאז החיים מרים לו מאד מאד; על־כן, אהובי אחי היקר, ראה מה שפבר עבר עליך בחיים חיותך, כמה מיני הפתעות הִיה לך פבר מבני־אדם, כמה מיני מרירות ומחלקת וחלישות־הדעת הִיה לך פבר מבני־אדם, מדוע לא תזרק את כל השטיות והקטנות שלך וברח לך רק אליו יתברך, וחדע, שכל עניניך תלוי רק בידי הקדוש־ברוך־הוא, ולא בידי בשר־ודם, וכל מה שתזכה להכניס ידיעה זו היטב היטב בלבך ודעתך, תזכה להגאל מצרותיך, ויתרחב ממך תמיד.

לא.

על־ידי אמונה פשוטה בו יתברך, שהוא מלא כל הארץ כבודו ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין, אין

שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, ודומם, צומח, חי מדבר — הכל לכל אלקות גמור הוא — על-ידי-זה יזכה תמיד לחזר אליו יתברך, ולא יהיה שיף שום קטנות וירידה וחשך והסתרה, שיוכל להסתירו יתברך, וצריך להכניס את עצמו כל-כף בהאמונה הקדושה, עד ששום דבר לא יוכל להפילו, רק תמיד ישוב אליו יתברך, ויהיה רגיל בודוי-דברים, להתודות לפניו יתברך על כל חטאיו, וישיח וידבר עמו יתברך בתמימות ובפשיטות גמור, כאשר ידבר איש עם רעהו, ויספר לפניו יתברך את כל לבו וכל מה שעובר עליו; ואזי, על-ידי עצה זו, יזכה לעבר את העולם בטוב ובנעימים תמיד.

לכ.

צריך שתדע, אהובי אחי, כי לא בנקל יגיע לך האמונה הקדושה, מפל-שכן כשאתה יודע בנפשך פגמיה הרבים וכו', עליך לדעת, כי לזכות לברור וזכוף האמונה הקדושה, עד שלא תראה לפני עיניך רק אמתת מציאותו יתברך, לוקח ימים ושנים של עבודה, ואז, כשיתברר לפניך ידיעה זו — תתמיד

בַּעֲבוּדַת הַשֵּׁם יִתְפָּרֵף, וְלֹא תִפֹּל בְּדַעְתְּךָ מִשׁוֹם דְּבַר שְׁבַעוּלָם. וְעֲלֶיךָ לְדַעַת, כִּי צְרִיכִים לְהִתְמַיֵּד מְאֹד מְאֹד עַל נְקֻדַּת הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, וְכָל מֵה שֶׁתִּתְמַיֵּד יוֹתֵר, כְּמוֹ-כֵן תִּזְכֶּה לְהִכָּנֵס אֶל הַיִּכַּל הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, אֲשֶׁר אֵין לָךְ עוֹד טוֹב וְעֲרֻבוֹת מִזֶּה, כִּי כְּשֶׁאָדָם זוֹכֵה כָּכֵר לְבָרוּר וְזָכוּף הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, וְרוֹאֶה וּמִבִּין בְּדַעְתּוֹ וְשָׁכְלוֹ וּלְבָבוֹ, שֶׁהִפֵּל לְכָל אֱלֻקוֹת גָּמוּר הוּא, רַק נִתְלַבֵּשׁ עֲצָמוֹ בְּלִבוֹשׁ הַזֶּה, אֲשֶׁר לִמְרֹאֶה עֵינָיו — אִזּוֹ כָּכֵר אֵינוֹ דוֹעָה שׁוֹם דְּבַר, כִּי-אִם הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה. וְעַל-כֵּן חֹזֵק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד לְהִתְמַיֵּד בַּעֲבוּדַת הַשֵּׁם יִתְפָּרֵף, וּכְיוֹתֵר — בְּשִׂיחָה בֵּינְךָ לְבֵין קוֹנֵךְ, אֲשֶׁר כָּל דְּבִוּר הוּא כְּלִי לְהִמְשָׁכַת זֵיו הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה; וְכָל מֵה שֶׁתִּתְמַיֵּד בְּתַפְלָה וְהִתְבּוּדָרוֹת, שִׂיחָה בֵּינְךָ לְבֵין קוֹנֵךְ, כְּמוֹ-כֵן תִּזְכֶּה שֶׁתִּתְחַזַּק אֱמוּנָתְךָ בּוֹ יִתְפָּדֶךָ, וְתִכָּנֵס אֶל תּוֹךְ גְּלוּי אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְפָּדֶךָ, וְאִזּוֹ תִדְגִּישׁ רוּחַ-חַיִּים חֲדָשָׁה לְגַמְרֵי.

לג.

צְרִיף שְׁתַּדַּע, אֶהְיֵי אַחִי, כִּי הוּא יִתְפָּרֵף מְרוֹמָם וְנַעֲלָה מִכָּל הַתְּאָרִים וְהַשְּׂבָחִים שְׁבַעוּלָם, כִּי הוּא

יתברך אור פשוט, ואין בו שום השגה ותפיסה כלל, וכל התארים והשבחים כלם הם בחינת הלבושים, שאנו מלבישים אותו, כמו שכתוב (תהלים ק"ד): הוד והדר לבשת — שכל התארים והשבחים, שמשבחין ומפארים ומכבדים ומגדלים את שמו יתברך, ועל-ידי זה נזכה לאיזה מחשבה, תפיסה והשגה בו יתברך, שנתן לנו רשות לתארו ולשבחו ולפארו בתארים ובשבחים, כדי שנזכה, שתזדכך אצלנו האמונה הקדושה בו יתברך, ועל-ידי זה נזכה לאיזה מחשבה, תפיסה והשגה בו יתברך, כי באמת אי אפשר להשיגו כלל, כי-אם על-ידי ברור וזכוף המדמה, כי האמונה הקדושה היא באה מהמדמה, כי בהשכל לא שיך שום אמונה, כי אמונה היא בדבר שאין השכל משיגו, אך כדי לבוא לברור וזכוף האמונה, לידע במה להאמין וכו', על זה נתן לנו הקדוש-ברוך-הוא רשות לכנותו בכל מיני שמות וכנויים ותארים ושבחים, ועל-פן כל מה שתרכה לדבר עמו יתברך, ותכנהו בכל מיני כנויים, ותשבחו בכל מיני שבחים — יותר תזכה לברור וזכוף המדמה, וכמו-כן יותר יזדכך ויתברר ויתאמת אצלך האמונה הקדושה, להאמין בו יתברך, אשר הוא לבדו נמצא, ואין נמצא

זולתו כלל.

לד.

עקר הקדושה לזכות בזה העולם היא מדת האמונה. שעל־ידה דיקא זוכים להכירו יתברך. אך כדי לזכות לאמונה הקדושה אי אפשר פֿי־אם שיקדש את בריתו. כי אמונה תלויה בשמירת וקדשת הברית. ועל־כן מי שיודע בנפשו, שאפלו חטא ופגם פעם אחת בפגם הברית, חס ושלום — מחו כְּבֹר מקלקל וקשה וכבד לו לזכות אל מדת האמונה, מכל־שכן וכל־שכן מי שחטא ופגם הרבה, ומכל־שכן וכל־שכן מי שחטא ופגם ימים ושנים בקלקולים רבים ומגנים, כִּאֲשֶׁר מצוי בעתים הללו, בעוונותינו הרבים — הוא צריך לידע, כי בודאי נפגם ונתקלקל לגמרי לגמרי מחו ודעתו, ומשם נפל אל עמק בור ודות. ורחוק מאמונה הקדושה, וכל הצרות וכל היסורים, העניות והדחקות והמרירות שסובל, הוא רק מחמת זה. ועל־כן עקר עצתו הוא רק על־ידי התקרבותו אל הצדיק האמת, שהוא הכהן, איש החסד, אשר יכול לתקן גם אותו ולהאיר בו מדת האמונה הקדושה ולהגביהו ולהרימו ולהחצו ולנקותו ולטהרו וכו'. ועל־כן מי שיודע, שקלקל

מאד בבריתו, ועל-ידי-זה הוא רחוק מהאמונה הקדושה — עליו להשתדל להתקרב אל הצדיק האמת, אשר בכחו להאיר גם בו אמונה ברה ומזככת.

לה.

צריך שתדע, אהובי אחי, כי באמונה פשוטה בו יתברך, אשר אין בלעדיו יתברך כלל, אתה יכול לצאת מעמק הרע והחשך, שנפלת ונשלכת לשם, כי עקר ירידת ונפילת האדם הוא רק מחמת חסרון אמונה, כֹּאֲשֶׁר אָמַר רַבֵּנוּ, זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה (ספר המדות, אות אמונה, סימן כ"ב): הפשע של אדם מכניס כפירה באדם, כי חושב, אשר במקומו אין אלקותו יתברך, ומשם בא שנשבר לגמרי, עד שנדמה לו, כאלו אבד מנוס ואבדה תקנה, אבל בזה שיכניס את עצמו אל תוך האמונה הקדושה, וידע, שגם במקומו, שם גנוז ונעלם ונסתר אורו יתברך, כי אין בלעדיו יתברך כלל — על-ידי ידיעה זו תזכה תמיד לצאת מהחשך והרע, ויחזור ויאיר לך תמיד אורו יתברך, ועל-כן חזק ואמץ תמיד באמונה פשוטה בו יתברך שאין

בלעדיו יתברך כלל, וזה יוציא אותך מהבור, שנפלת
ונשלת לשם.

לו.

אחי אחי! בתקף דחקיתך וקטנותך וירידתך אל
תאבד את עצמך, רק תמשיך אליך אורו יתברך,
ותדע בידיעה ברורה ומחלטת, אשר אין בלעדיו
יתברך כלל, ובכל תנועה ותנועה, שם אלופו של
עולם, ודבר גדול ודבר קטן — הכל ממנו יתברך,
בהשגחה נוראה ונפלאה, ואין שום צד מקרה כלל,
ובידיעה זו תזכה להגאל מכל דחקיתך וקטנותך
וירידתך, ואיך תזכה להמשיך אליך אורו יתברך?
על-ידי שתשמר שפתי פיה, ולא תדבר כל העולה על
רוחך, רק יומם ולילה תשיר ותרגן לפניו יתברך
שירות ותשבחות, ותהיה רגיל לדבר עמו יתברך,
כאשר ידבר איש עם רעהו, ותרכה לבקש רחמים
ותחנונים, שיזכרך מחך וחושיק, עד שלא תרגיש כִּי-
אם עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך ממש.

לו.

צריך שתדע, אהובי אחי היקר, כי על-ידי אמונה
 ברה ומזככת בו יתברך תוכל לקיים את כל המצוות
 בתכלית השלמות, כפי כונתו יתברך. כי כפי שיש
 להאדם אמונה פשוטה בו יתברך, כמזכך בא לו
 הסיוע מלמעלה, ובלי אמונה אינו פלום, וכאמת
 מדת האמונה נקראת גם יראה, כי דוע, ועל-פן על-ידי
 שיהיה חזק במדת האמונה, על-ידי זה יוכל לבוא
 לידי יראה, שהיא השער לה, כי אם אינו מאמין
 אמונה גמורה בו יתברך — מאין תבוא לו היראה? !
 רק כפי גדל האמונה, כן תהיה גדל יראתו ממנו
 יתברך, וכל מה שייכניס אמונה ברה ומזככת בו,
 כמזכך יזכה למדת היראה, וזה ימשיך לו שפע
 רוחני וגשמי, אשר עובר בדרך פלל במדת היראה,
 ויכול לזכות לכל המדרגות שבעולם, כי על-ידי מדת
 היראה, שתמיד יירא ממנו יתברך, נפתח לו הראיה,
 ורואה תמיד מראות וחזיונות, והעקר — שרואה
 ומתבונן בהאלקות שבתוך העולם, המתיה והמהנה
 ומקימת את זה הפרט מפרטי דומם, צומח, חי,
 מדבר.

תם ונשלם, שבח לאל בורא עולם!